

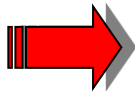
**วัฏจักรของเซลล์
และการแบ่งเซลล์**

นำเสนอโดย

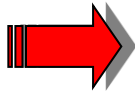
ผศ.ดร.สมาน แก้วไวยุทธ

วัฏจักรของเซลล์ (cell cycle)

วัฏจักรของเซลล์

ช่วงระยะเวลาการเปลี่ยนแปลง
ของเซลล์ ในขณะที่เซลล์มีการ
แบ่งตัว

ประกอบด้วย การเตรียมตัว
ให้พร้อมที่จะแบ่งตัว และ
กระบวนการแบ่งเซลล์

1. ระยะเวลาอินเตอร์เฟส (Interphase)

ระยะนี้เป็นระยะเตรียมตัว ที่จะแบ่งเซลล์ในวัฏจักรของเซลล์ แบ่งออกเป็น 3 ระยะย่อย คือ

ระยะ G₁ เป็นระยะก่อนการสร้าง DNA ซึ่งเซลล์มีการเติบโตเต็มที่ ระยะนี้จะมีการสร้างสารบางอย่าง เพื่อใช้สร้าง DNA ในระยะต่อไปใช้เวลานานประมาณ 4 ชั่วโมง

ระยะ S เป็นระยะสร้าง DNA (DNA replication) โดยเซลล์มีการเติบโต และมีการสังเคราะห์ DNA อีก 1 ตัว หรือมีการจำลองโครโมโซม อีก 1 เท่าตัว แต่โครโมโซมที่จำลองขึ้น ยังติดกับท่อนเก่า ที่ปมเซนโทรเมียร์ (centromere) หรือไคเนโตคอร์ (kinetochore) ระยะนี้ใช้เวลานานที่สุดประมาณ 10 ชั่วโมง

ระยะ G₂ เป็นระยะหลังสร้าง DNA ซึ่งเซลล์มีการเติบโต และเตรียมพร้อมที่จะแบ่งโครโมโซม และไซโทพลาสซึมต่อไปใช้เวลานานประมาณ 4 ชั่วโมง

2. ระยะเวลา M (M-phase)

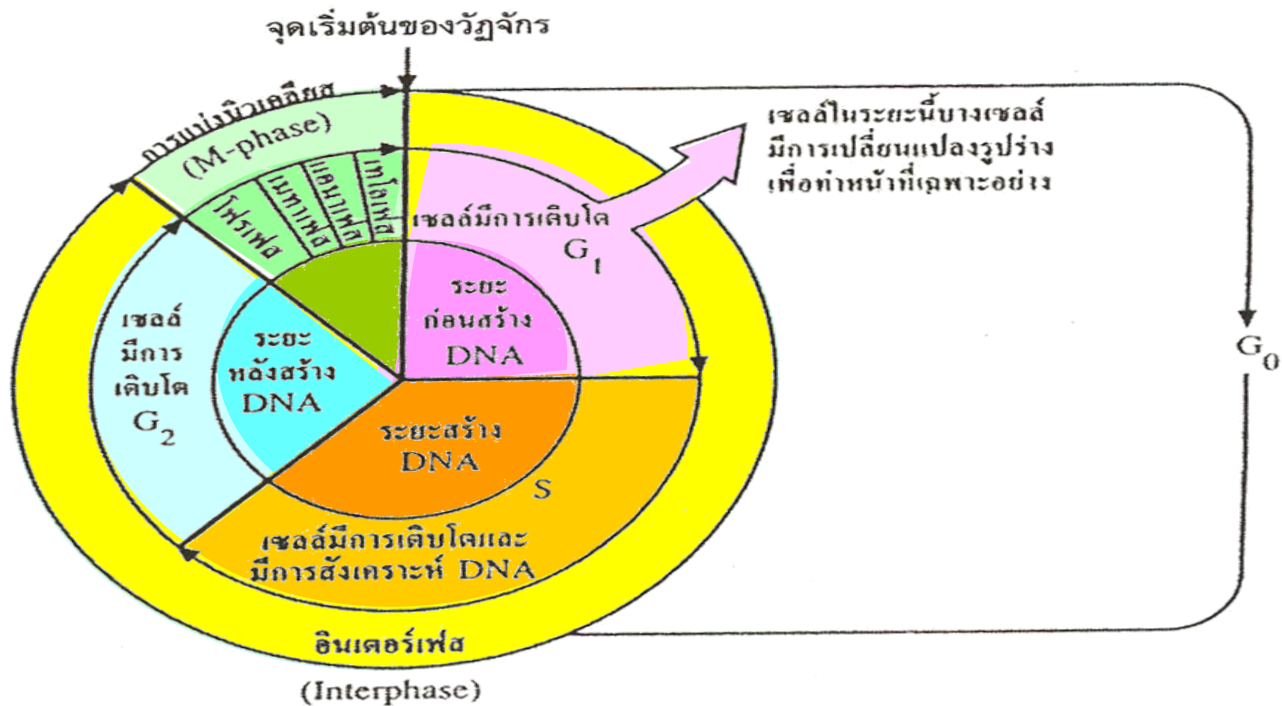
- 👉 ระยะเวลา M (M-phase) เป็นระยะที่มีการแบ่งนิวเคลียส
- 👉 โครโมโซมจะมีการเปลี่ยนแปลงหลายขั้นตอน ก่อนที่จะถูกแบ่งแยกออกจากกัน
- 👉 ประกอบด้วย 4 ระยะย่อย คือ โพรเฟส เมทาเฟส แอนาเฟส และ เทโลเฟส

☆ ในเซลล์บางชนิด เช่น เซลล์เนื้อเยื่อเจริญของพืช เซลล์
ไขกระดูกเพื่อสร้างเม็ดเลือดแดง เซลล์บุผิว พบว่าเซลล์จะมีการ
แบ่งตัวอยู่เกือบตลอดเวลา จึงกล่าวได้ว่าเซลล์เหล่านี้อยู่ในวัฏจักร
ของเซลล์ตลอด

☆ เซลล์บางชนิด เมื่อแบ่งเซลล์แล้ว จะไม่แบ่งตัวอีกต่อไป
นั่นคือ เซลล์จะไม่เข้าสู่วัฏจักรของเซลล์อีก เข้าสู่ G_0 จนกระทั่ง
เซลล์ชราภาพ (cell aging) และตายไป (cell death) ในที่สุด

☆ เซลล์บางชนิด จะพักตัวหรืออยู่ใน G_0 ชั่วระยะเวลาหนึ่ง
ถ้าจะกลับมาแบ่งตัวอีก ก็จะเข้าสู่วัฏจักรของเซลล์ต่อไป

**วัฏจักรของเซลล์แสดงระยะต่าง ๆ และกระบวนการที่เกิดขึ้น
ขั้นตอนต่าง ๆ ของการแบ่งเซลล์ที่มีการแบ่งนิวเคลียสแบบไมโทซิส**